

Velem Község Önkormányzata Képviselő-testületének
...../2011.(.) önkormányzati rendelete
a képviselő-testület Szervezeti és Működési Szabályzatáról
(indokolás)

Jelen indokolás biztosítja a rendelet megfelelő értelmezéséhez szükséges információkat, mivel a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet alapján az önkormányzati rendelet nem ismételheti meg más jogszabály szövegét, így a rendelet nem vehet át részeket a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvényből (a továbbiakban: Ötv.). A rendelet önmagában nehezen értelmezhető, ezért a jogértelmezés és a tájékoztatás céljából jelen indokolás kerül kiadásra.

Általános rendelkezések

Az általános rendelkezések között az önkormányzat alapvető adatai kerültek rögzítésre.

Az önkormányzat feladata, hatásköre

Az Ötv. 9. § (1) bekezdése kimondja, hogy az önkormányzat jogi személy. Az önkormányzati feladat- és hatáskörök a képviselő-testületet illetik meg.

Az Ötv. 8. § (1) bekezdése határozza meg a települési önkormányzat helyi közszolgáltatások körében ellátandó feladatait, melyek különösen:

- a településfejlesztés,
- a településrendezés,
- az épített és természeti környezet védelme,
- a lakásgazdálkodás,
- a vízrendezés és vízelvezetés,
- csatornázás,
- köztemető fenntartása,
- a helyi közutak és közterületek fenntartása,
- a helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutakon, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületeken közúti járművel történő várakozás (parkolás) biztosítása,
- helyi tömegközlekedés,
- a köztisztaság és településtisztaság biztosítása,
- gondoskodás a helyi tűzvédelemről, közbiztonság helyi feladatairól,
- közreműködés a helyi energiaszolgáltatásban, a foglalkoztatás megoldásában,
- az óvodáról, az alapfokú nevelésről, oktatásról, az egészségügyi, a szociális ellátásáról, valamint a gyermek és ifjúsági feladatokról való gondoskodás,
- a közösségi tér biztosítása,
- közművelődési, tudományos, művészeti tevékenység, sport támogatása,
- a nemzeti és etnikai kisebbségek jogai érvényesítésének biztosítása,
- az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése.

Az Ötv. 8. § (4) bekezdése határozza meg a települési önkormányzat által ellátandó kötelező feladatokat. Így az önkormányzat:

a) köteles gondoskodni:

- az egészséges ivóvízellátásról,
- az óvodai nevelésről,
- az általános iskolai oktatásról és nevelésről,
- az egészségügyi és szociális alapellátásról,
- a közvilágításról,
- a helyi közutak és a köztemető fenntartásáról,
- a helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutakon, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületeken közúti járművel történő várakozás (parkolás) biztosításáról,

b) köteles biztosítani a nemzeti és etnikai kisebbségek jogainak érvényesülését.

A rendelet az önkormányzat önként vállalt feladatai körében csak azokat a feladatokat határozza meg, melyeket a kötelező feladatain túl vállal.

Az önkormányzati feladatok ellátása (a rendelet 5–7. §-ához)

Az Ötv. 9. § (1)–(2) bekezdése kimondja, hogy:

- az önkormányzati feladat- és hatáskörök a képviselő-testületet illetik meg, és
- az önkormányzati feladatokat a képviselő-testület és szervei látják el.

A képviselő-testület szervei:

- polgármester,
- képviselő-testület bizottságai,
- képviselő-testület hivatala,
- ha van részönkormányzat, akkor a részönkormányzat testülete.

A képviselő-testület bizottságai alatt értelemszerűen az állandó és az ideiglenes bizottságokat kell érteni, míg a képviselő-testület hivatalán a Szervezeti és Működési Szabályzatban (a továbbiakban: SZMSZ) később megjelölt hivatalt.

Az Ötv. 9. § (3) bekezdése rendelkezik arról, hogy a képviselő-testület egyes hatásköreit átruházhatja:

- a polgármesterre,
- a bizottságaira,
- ha van részönkormányzat, akkor a részönkormányzat testületére,
- ha van helyi kisebbségi önkormányzat, akkor a helyi kisebbségi önkormányzat testületére,
- a társulására – törvényben meghatározottak szerint.

A képviselő-testület:

- az átruházott hatáskör gyakorlásához utasítást adhat,
- a hatáskörgyakorlás jogát visszavonhatja.

A képviselő-testület által átruházott hatáskör tovább nem ruházható.

Az Ötv. 9. § (4) bekezdése értelmében a képviselő-testület a feladatkörébe tartozó közszolgáltatások ellátása céljából önkormányzati intézményt, vállalatot, más szervezetet alapíthat, kinevezi a vezetőiket.

Az Ötv. 10. § (1) bekezdése tételesen felsorolja azokat a hatásköröket, melyeket a képviselő-testület nem ruházhat át. Ide tartoznak:

- a) a rendeletalkotás,
- b) szervezetének kialakítása és működésének meghatározása, továbbá a törvény által hatáskörébe utalt választás, kinevezés, megbízás,
- c) a helyi népszavazás kiírása, az önkormányzati jelképek, kitüntetések és elismerő címek meghatározása, használatuk szabályozása, díszpolgári cím adományozása,
- d) a gazdasági program, a költségvetés megállapítása, döntés a végrehajtásukról szóló beszámoló elfogadásáról, a helyi adó megállapítása, a településrendezési terv jóváhagyása, a képviselő-testület által meghatározott értékhatár feletti hitelfelvétel, a kötvénykibocsátás, továbbá a közösségi célú alapítvány és alapítványi forrás átvétele, és átadása,
- e) önkormányzati társulás létrehozása, társuláshoz, érdekképviselési szervezethez való csatlakozás,
- f) megállapodás külföldi önkormányzattal való együttműködésről, nemzetközi önkormányzati szervezethez való csatlakozás,
- g) intézmény alapítása,
- h) közterület elnevezése, emlékmű állítás,
- i) eljárás kezdeményezése az Alkotmánybíróságnál,
- j) a bíróságok népi ülnökeinek a megválasztása,
- k) állásfoglalás megyei önkormányzati intézmény átszervezéséről, megszüntetéséről, ellátási, szolgáltatási közzeteiről, ha a szolgáltatás a települést is érinti,
- l) véleménynyilvánítás olyan ügyben, amelyben törvény az érdekelt önkormányzat álláspontjának a kikérését írja elő,
- m) a települési képviselő, a polgármester összeférhetlenségi ügyében való döntés; a 33/A. § (2) bekezdésének b) pontjában meghatározott hozzájárulással kapcsolatos döntés, a vagyonyilatkozási eljárással kapcsolatos döntés,
- n) amit törvény a képviselő-testület át nem ruházható hatáskörébe utal.

Az Ötv. 10. § (2) bekezdése alapján a képviselő-testület – rendeletével – a törvény által hatáskörébe utalt:

- kinevezést,
- megbízást és
- intézmény alapítását

a helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló törvény szerint társulásra ruházhatja.

Jogorvoslat

A helyi önkormányzati rendelet a – a jogszabályi tartalom megismétlésének tilalma miatt – nem tartalmazza az önkormányzati döntések elleni fellebbezési és más jogorvoslati lehetőségeket. A vonatkozó szabályokat az Ötv. 11. §-a tartalmazza a következők szerint:

11. § (1) A képviselő-testület önkormányzati hatósági ügyben hozott határozata ellen fellebbezésnek nincs helye.

(2) A polgármester (főpolgármester), valamint a képviselő-testület bizottságának, részönkormányzat testületének önkormányzati jogkörben hozott hatósági határozata ellen a képviselő-testülethez lehet fellebbezést benyújtani.

(3) A képviselő-testület (1) és a (2) bekezdés alapján hozott határozatának a felülvizsgálatát jogszabálysértésre hivatkozással a bíróságtól lehet kérni a határozat közlésétől számított harminc napon belül. A pert az önkormányzat ellen kell indítani.

A képviselő-testület működése (az Ötv. 12–18. §)

A képviselő-testület üléseinek száma

Az Ötv. 12. § (1) bekezdése kimondja, hogy a képviselő-testület szükség szerint, de évente legalább hat ülést tart. Az ülések évenkénti minimum számát a szervezeti és működési szabályzatban kell szabályozni. Jelen esetben ez szintén 6 ülés.

A képviselő-testület rendes ülést tart és rendkívüli ülést tarthat.

Az ülések előre ütemezéséhez, a megfelelő előkészítéshez, a határidős feladatok teljesíthetőségéhez éves munkatervet kell készíteni, melyben minimum hat rendes ülésnek szerepelnie kell.

14. § (1) Rendkívüli ülés összehívásának vannak kötelező és nem kötelező esetei.

Kötelező összehívni a rendkívüli ülést:

- a) az Ötv. 12. § (1) bekezdésében meghatározott esetben, azaz ha azt a települési képviselő egynegyede vagy a képviselő-testület bizottsága indítványozza,
- b) ha a képviselő-testület eseti határozattal rendkívüli ülés összehívásáról dönt,
- c) ha azt más hivatalos szervek kezdeményezik.

A képviselő-testületi ülések összehívása

A képviselő-testületi ülések összehívásával kapcsolatban az Ötv. részletes szabályokat nem határoz meg. Az Ötv. 12. § (2) bekezdése rendelkezik arról, hogy a képviselő-testület elnöke a polgármester, aki összehívja és vezeti a képviselő-testület üléseit.

A helyi rendelet a polgármesteri, az alpolgármesteri tisztség betöltetlensége, valamint a polgármester, az alpolgármester tartós távolléte helyzetét szabályozza, és adja meg az ülés összehívására és vezetésére való felhatalmazást.

Az ülés összehívásával kapcsolatos részletes szabályokat a rendelet a helyi sajátosságokhoz igazodva határozza meg, így rendelkezik arról, hogy:

- a képviselő-testület üléseit – főszabályként – az önkormányzat székhelyére kell összehívni, azonban ha a tárgyalandó napirend vagy más körülmény indokolja, akkor a képviselő-testület ülése a székhelyen kívül máshová is összehívható,
- a képviselő-testület rendes üléseit a munkatervnek megfelelő időpontra kell összehívni,
- a rendkívüli ülést mikor lehet összehívni,
- a képviselő-testület eseti határozattal is rendelkezhet rendkívüli ülés megtartásáról.

A képviselő-testületi tagok, a tanácskozási joggal résztvevők, valamint a meghívottak részére a rendelet írásos meghívó kiküldésének kötelezettségét írja elő.

A rendelet felsorolja a meghívó kötelező tartalmi követelményeit.

A képviselő-testület ülésének vezetése

A rendelet részletesen meghatározza az ülés vezetése során ellátandó feladatokat. A felsorolás valamennyi lehetséges feladatot tartalmazza, azokat teljes körűen minden ülésen nem kell elvégezni, pl.:

- ha nincsen rendzavarás, akkor nem kell a rendet fenntartani,
- ha nincsenek időszerű kérdések, akkor nem kell arról tájékoztatást adni,
- ha nincsenek lejárt idejű határozatok, akkor azokról nem kell tájékoztatást adni stb.

A határozatképesség megállapítása

Az Ötv. 14. §-a határozza meg a a képviselő-testület határozatképességének feltételeit. A képviselő-testületi ülés akkor határozatképes, ha az ülésen a települési képviselők több mint fele jelen van. A helyi rendelet – 21. § (1) bekezdése – ezt az általános szabályt konkretizálja a pontos testületi létszám függvényében.

Jegyzőkönyv-hitelesítők választása

Az Ötv. jegyzőkönyv-hitelesítésről nem rendelkezik.

Nem írja elő a rendelet a hitelesítők kötelező alkalmazását, az alkalmazás szükségességére vonatkozó döntést rábízva a képviselő-testületre.

Napirendi javaslat előterjesztése és elfogadtatása

Az Ötv. nem rendelkezik a napirendi javaslat előterjesztésének és elfogadásának rendjéről, így az önkormányzati rendeletben rögzített szabályok a helyi igények és az általános elvárások, szokások alapján kerültek meghatározásra.

Az ülés jellegének (nyílt/zárt) megítélése, a zárt ülés tényének bejelentése

Az Ötv. 12. § (3) bekezdése kimondja, hogy a képviselő-testület ülése nyilvános.

Ugyanezen szakasz (4) bekezdése felsorolja a zárt ülés kötelező-, valamint lehetséges elrendelésének eseteit.

A képviselő-testület zárt ülést tart:

a) ha az érintett a nyilvános tárgyalásba nem egyezik bele:

- választás,
- kinevezés,
- felmentés,
- vezetői megbízás adása, illetőleg visszavonása,
- fegyelmi eljárás megindítása,
- fegyelmi büntetés kiszabása és
- állásfoglalást igénylő személyi ügy tárgyalásakor, továbbá

b) önkormányzati hatósági, összeférhetlenségi és kiténtetési ügy, valamint vagyonynyilatkozattal kapcsolatos eljárás tárgyalásakor.

A képviselő-testület zárt ülést rendelhet el a vagyonával való rendelkezés és az általa kiírt pályázat tárgyalásakor, ha a nyilvános tárgyalás üzleti érdeket sértene.

Az Ötv. 12. § (5) bekezdése meghatározza, ezért a helyi rendeletben már nem szabályozható, hogy a zárt ülésen kik vehetnek részt.

A zárt ülésen:

- a képviselő-testület tagjai,
- a nem a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármester,
- a kisebbségi szószóló és a jegyző, továbbá
- meghívása esetén az érintett és a szakértő vesz részt.

Törvény előírhatja, mely esetben kötelező az érintett meghívása.

Napirendek tárgyalása – vitától a döntéshozatalig

A napirendek tárgyalására vonatkozóan az Ötv. nem ad meg kötelező szabályokat, így annak kialakítása a képviselő-testület saját elképzelése, bevált gyakorlata alapján történik.

Az Ötv. egyedül a minősített többségre vonatkozóan határoz meg szabályokat.

A törvény 15. §-a rögzíti, hogy a megválasztott képviselők több mint felének egybehangzó szavazata szükséges

a) az Ötv. 10. § *a), b), e), f), g)* pontban foglalt ügyek eldöntéséhez, azaz:

- a rendeletalkotáshoz,
- a képviselő-testület szervezetének kialakítása és működtetésének meghatározásához, továbbá a törvény által hatáskörébe utalt választáshoz, kinevezéshez, megbízáshoz,
- az önkormányzati társulás létrehozásához, társuláshoz, érdekképviselési szervezethez való csatlakozáshoz,
- külföldi önkormányzattal való együttműködési megállapodásról, nemzetközi önkormányzati szervezethez való csatlakozáshoz,
- intézmény alapításához, továbbá

b) az önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározott ügyek eldöntéséhez,

c) a képviselő kizárásához, valamint

d) a törvény 12. § (4) bekezdés *b)* pontja szerinti zárt ülés elrendeléséhez, azaz ha a zárt ülést azért kívánja a képviselő-testület elrendelni, mert a vagyonával való rendelkezés és az általa kiírt pályázat tárgyalásakor a nyilvános tárgyalás üzleti érdeket sértene.

A helyi rendelet meghatározza továbbá a név szerinti szavazás lehetőségét, alkalmazási módját.

A rendelet nem szabályozza a titkos szavazás lebonyolításának részletes szabályait, mivel a titkos szavazás lehetőségét az Ötv. 12. § (6) bekezdése tartalmazza. (Titkos szavazást azokban az ügyekben lehet tartani, amelyek esetében kötelező vagy pedig elrendelhető a zárt ülés megtartása.)

A döntéshozatalból való kizárás szabályait a rendelet nem szabályozza, mivel arról az Ötv. 14. § (2) bekezdése így rendelkezik:

- a képviselő-testület döntéshozatalából kizárható az, akit vagy akinek a hozzátartozóját az ügy személyesen érinti,
- a települési képviselő köteles bejelenteni a személyes érintettséget,
- a kizárásról – az érintett települési képviselő kezdeményezésére vagy bármely települési képviselő javaslatára – a képviselő-testület dönt,
- a kizárt települési képviselőt a határozatképesség szempontjából jelenlevőnek kell tekinteni.

A felvilágosítás-kérés szabályai

Az Ötv. 19. § (2) bekezdés a) pontja tartalmazza a képviselő felvilágosítás-kéresi jogára vonatkozó szabályokat, azaz a képviselő a képviselő-testület ülésén a polgármestertől (alpolgármestertől), a jegyzőtől, a bizottság elnökétől önkormányzati ügyekben felvilágosítást kérhet, amelyre az ülésen – vagy legkésőbb tizenöt napon belül írásban – érdemi választ kell adni.

Előterjesztés

Az Ötv. nem határozza meg a képviselő-testületi előterjesztések szabályait. Annak részletes belső előírásait a képviselő-testület szabadon határozza meg.

Határozati javaslat

Az Ötv. nem határozza meg a képviselő-testületi előterjesztések mellé csatolandó határozati javaslatok szabályait. Annak részletes belső előírásait a képviselő-testület szabadon határozhatja meg.

A képviselő-testület döntései

Az Ötv. nem rendelkezik részletesen a képviselő-testület döntéseiről.

A döntések körében megkülönböztetésre kerül:

- a jegyzőkönyvi rögzítésre kerülő, de önálló döntést nem tartalmazó döntések,
- az önálló döntésként dokumentált döntések, ezeken belül:
 - a határozatok, valamint
 - a rendeletek.

A képviselő-testület maga határozza meg, hogy melyek azok az ügyek, melyekben jegyzőkönyvi rögzítéssel, de számozott határozat (és rendelet) nélkül dönt.

A rendelet sajátos eleme, hogy tartalmazza a határozatok pontos jelölési módját.

A jelölés úgy kerül meghatározásra, hogy az igazodjon a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet – rendelet megjelölésére vonatkozó – előírásaihoz.

A rendelet előírja a határozatok nyilvántartási kötelezettségét, mely a határozatok nyomon követése, végrehajtása, esetleges módosítása miatt szükségszerű.

Az Ötv. 16. §-a tárgyalja az önkormányzati rendeletek megalkotására vonatkozó szabályokat.

A képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot.

A rendeletalkotásra vonatkozó kezdeményezési lehetőséget a helyi rendelet az Ötv. eltérő rendelkezése hiányában szabályozza.

Az Ötv. 16. § (2) bekezdése rendelkezik arról, hogy az önkormányzati rendeletet a képviselő-testület hivatalos lapjában, illetőleg a helyben szokásos módon ki kell hirdetni.

A helyben szokásos mód meghatározása az önkormányzat saját hatáskörében történik.

Az Ötv. 16. § (3) bekezdése kimondja, hogy az önkormányzati rendeletet a polgármester és a jegyző írja alá. A rendelet kihirdetéséről a jegyző gondoskodik.

A rendelet a rendeletek jelölésére vonatkozó előírást – az adott önkormányzatra konkretizálva – a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet alapján tartalmazza. Ettől az előírt formától eltérő megjelölést a rendelet hatálybalépését követően megtárgyalt és elfogadott rendeletek esetében nem lehet alkalmazni.

A jegyzőkönyv

Az Ötv. 17. § (1) bekezdése alapján:

- a képviselő-testület üléséről jegyzőkönyvet kell készíteni,
- a jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell:

- a megjelent képviselők és meghívottak nevét,
- a tárgyalt napirendi pontokat,
- a tanácskozás lényegét,
- a szavazás számszerű eredményét és a hozott döntéseket,
- a jegyzőkönyv elkészítéséről a jegyző gondoskodik.

A zárt ülés jegyzőkönyvében a meghívottak minősége lehet érintett, szakértő stb.

A rendelet – központi szabályozás hiányában – saját hatáskörben állapítja meg a tárgyalt napirendi pontnál rögzítendőket, a jegyzőkönyvhöz csatolandó dokumentumokat.

Mivel az Ötv. 17. § (2) bekezdése tartalmazza, ezért a helyi rendelet már nem rögzíti, hogy:

- a képviselő-testület ülésének jegyzőkönyvét a polgármester és a jegyző írja alá,
- az aláírt, mellékletekkel ellátott jegyzőkönyvet az ülést követő tizenöt napon belül a jegyző köteles megküldeni a Kormány által rendeletben kijelölt szervnek.

Az Ötv. 17. § (3) bekezdése rögzíti a betekintési jogot, a közérdekű adat és közérdekből nyilvános adat megismerésének szabályait, azaz:

- a választópolgárok – a zárt ülés kivételével – betekinhetnek a képviselő-testület előterjesztésébe és ülésének jegyzőkönyvébe,
- a zárt ülésről külön jegyzőkönyvet kell készíteni,
- a közérdekű adat és közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét zárt ülés tartása esetén is biztosítani kell.

A képviselő-testület feloszlására vonatkozó szabályokat az Ötv. 18. § (3) bekezdése tartalmazza, ezért ezen szabályokat a helyi rendelet nem tartalmazza. A törvény értelmében:

- a képviselő-testület a megbízatásának lejártá előtt név szerinti szavazással, minősített többségű döntéssel kimondhatja a feloszlását,
- a képviselő-testület az új képviselő-testület alakuló üléséig, a polgármester az új polgármester megválasztásáig ellátja feladatát, gyakorolja hatáskörét,
- a képviselő-testület feloszlása nem mondható ki a választást követő hat hónapon belül, illetve az általános önkormányzati választásokat megelőző év október 1. napját követően,
- az időközi választás költségeit az önkormányzat viseli.

A települési képviselő

A megbízatás keletkezése

A települési képviselő megbízatásának keletkezésével kapcsolatos szabályokat a helyi önkormányzati képviselők jogállásának egyes kérdéseiről szóló 2000. évi XCVI. törvény 1. §-a tartalmazza, mely szerint a települési képviselő megbízatása, jogai és kötelezettségei a megválasztásával keletkeznek, jogai és kötelezettségei a megbízatás megszűnésével szűnnek meg.

A fent hivatkozott paragrafus (2) bekezdése írja elő a képviselők eskütételi kötelezettségét. Ennek értelmében az önkormányzati képviselő a képviselő-testület, a közgyűlés (a továbbiakban együtt: képviselő-testület) alakuló ülésén, időközi választás esetén a megválasztását, illetőleg a kislistán, a kompenzációs listán, a megyei közgyűlési listán mandátumhoz jutott képviselők esetében a megbízólevelének átvételét – a választás eredménye elleni jogorvoslat esetén a jogorvoslati eljárás befejezését – követő ülésen a képviselő-testület előtt – a polgármesterre irányadó szöveggel – esküt vagy fogadalmat tesz, és erről okmányt ír alá.

A képviselő feladatát az Ötv. 19. § (1) bekezdése is tartalmazza, amikor kimondja, hogy a települési képviselő:

- a település egészéért vállalt felelősséggel képviseli választóinak érdekeit,
- részt vehet a képviselő-testület döntéseinek előkészítésében, végrehajtásuk szervezésében és ellenőrzésében.

Az Ötv. 19. § (1) bekezdése rögzíti, hogy minden települési képviselőnek azonosak a jogai és kötelezései.

Az Ötv. 19. § (2) bekezdés a)–e) pontja tartalmazza a képviselő jogait, melyek a következők:

- a) a képviselő-testület ülésén a polgármestertől (alpolgármestertől), a jegyzőtől, a bizottság elnökétől önkormányzati ügyekben felvilágosítást kérhet, amelyre az ülésen - vagy legkésőbb tizenöt napon belül írásban - érdemi választ kell adni;
- b) kérésére az írásban is benyújtott hozzászólását a jegyzőkönyvhöz kell mellékelni; illetőleg kérésére a véleményét rögzíteni kell a jegyzőkönyvben;

- c) tanácskozási joggal részt vehet bármely bizottság ülésén. Javasolhatja a bizottság elnökének a bizottság feladatkörébe tartozó ügy megtárgyalását, amelyet a bizottság legközelebbi ülése elé kell terjeszteni és tárgyalására a települési képviselőt meg kell hívni. Kezdeményezheti, hogy a képviselő-testület vizsgálja felül bizottságának, a polgármesternek, a részönkormányzat testületének, a helyi kisebbségi önkormányzat testületének - a képviselő-testület által átruházott - önkormányzati ügyben hozott döntését;
- d) megbízás alapján képviselheti a képviselő-testületet;
- e) a képviselő-testület hivatalától igényelheti a képviselői munkájához szükséges tájékoztatást, ügyviteli közreműködést. Közérdekű ügyben kezdeményezheti a képviselő-testület hivatalának intézkedését, amelyre a hivatal tizenöt napon belül érdemi választ köteles adni.

A települési képviselő kötelességét fogalmazza meg az Ötv. 19. § f) pontja, miszerint a képviselő köteles részt venni a képviselő-testület munkájában.

Járandóságok, képzés, továbbképzés

A települési képviselők járandóságait az önkormányzat képviselő-testülete külön rendeletben határozza meg.

A helyi önkormányzati képviselők jogállásának egyes kérdéseiről szóló 2000. évi XCVI. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a képviselők képzéséről, továbbképzéséről – feladataik eredményes ellátása érdekében – a képviselő-testület gondoskodik.

A megbízás megszűnése

A képviselő megbízása megszűnésének eseteit a helyi önkormányzati képviselők jogállásának egyes kérdéseiről szóló 2000. évi XCVI. törvény 2–4. §-a tartalmazza, ezért az önkormányzati rendelet e témát már nem tárgyalja.

2. § Az önkormányzati képviselő megbízása megszűnik:

- a) a megválasztását követő helyi önkormányzati általános választás napján,
- b) a választójogának elvesztésével;
- c) az összeférhetlenség kimondásával,
- d) lemondással,
- e) ha az önkormányzati képviselő egy éven át nem vesz részt a képviselő-testület ülésén,
- f) a képviselő-testület feloszlásával,
- g) a képviselő-testület feloslása esetén,
- h) az önkormányzati képviselő halálával.

3. § (1) Az önkormányzati képviselő a képviselő-testület ülésén jelentheti be lemondását. A lemondást és a megbízás megszűnésének időpontját az ülés jegyzőkönyvében rögzíteni kell.

(2) Az önkormányzati képviselő lemondhat a képviselő-testülethez intézett írásbeli nyilatkozatával is, melyet a polgármesternek, a főpolgármesternek, a közgyűlés elnökének (a továbbiakban együtt: polgármester) ad át vagy juttat el. Az írásbeli nyilatkozatot a képviselő-testület következő ülésén ismertetni kell.

(3) A lemondás nem vonható vissza.

(4) Az önkormányzati képviselő megbízása megszűnik

- a) a képviselő által meghatározott, a lemondást követő egy hónapon belüli időpontban, ennek hiányában
- b) a lemondás bejelentésének, illetve az írásbeli nyilatkozat átvételének napján.

4. § (1) Az önkormányzati képviselői megbízás megszűnését a 2. § c) és e) pontja esetén a képviselő-testület a határozatában állapítja meg.

(2) A képviselő-testület (1) bekezdés szerinti határozatát az ülést követő munkanapon kézbesíteni kell:

- a) az érintett önkormányzati képviselőnek,
- b) a választási bizottságnak,
- c) a közigazgatási hivatalnak.

Összeférhetlenség és az összeférhetlenségi eljárás

A helyi önkormányzati képviselők jogállásának egyes kérdéseiről szóló 2000. évi XCVI. törvény 5–7.§-a tartalmazza az önkormányzati képviselő összeférhetlenségével kapcsolatos szabályokat.

5. § Az önkormányzati képviselő nem lehet:

- a) központi államigazgatási szerv köztisztviselője,
- b) a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szervnek a vezetője, köztisztviselője, továbbá annak a területi, helyi államigazgatási szervnek a köztisztviselője, amelynek feladatkörébe az adott önkormányzattal érintő ügyek tartoznak és illetékessége az önkormányzatra kiterjed,
- c) jegyző (főjegyző, körjegyző), aljegyző, továbbá ugyanannál az önkormányzatnál a képviselő-testület hivatalának köztisztviselője,
- d) a területileg illetékes területfejlesztési tanács munkaszervezetének munkavállalója,

- e) a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének köztisztviselője,
- f) kuratóriumi tagság kivételével a képviselő-testület által létrehozott közalapítvány kezelő szervének tisztségviselője,
- g) a képviselő-testület által alapított önkormányzati vállalat vezérigazgatója, vezérigazgató-helyettese, igazgatója, igazgatóhelyettese, igazgatótanácsának, vezető testületének tagja,
- h) az önkormányzat tulajdoni részesedésével működő gazdasági társaság vezető tisztségviselője, igazgatótanácsának, igazgatóságának vagy vezető testületének, valamint a társasággal munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló más jogviszonyban álló vezetője (vezérigazgatója),
- i) az önkormányzat tulajdoni részesedésével működő gazdasági társaság által alapított gazdasági társaság vezérigazgatója, vezérigazgató-helyettese, igazgatója, igazgatóhelyettese, igazgatótanácsának, igazgatóságának vagy vezető testületének tagja,
- j) helyi és körzeti médiaszolgáltató, lapkiadó, lapterjesztő vezetője, vezető testületének tagja, ügyvezetője, ezek vezető állású alkalmazottja.

6. § Az önkormányzati képviselő tiszteletdíjat, más járandóságot – a költségtérítés kivételével – nem vehet fel az önkormányzat által létrehozott közalapítványban, közhasznú társaságban végzett tevékenységéért.

7. § (1) Az önkormányzati képviselő, a képviselő-testület bizottságának nem képviselő tagja jogi képviselőként nem járhat el, és perbeli képviseletet – a törvényes képviselet kivételével – nem láthat el az önkormányzattal, annak intézményével, illetve a képviselő-testület hivatalával szemben.

(2) Az önkormányzati képviselő szakmai vagy üzleti ügyben önkormányzati képviselői minőségére nem hivatkozhat, önkormányzati képviselői megbízásának felhasználásával jogosulatlanul bizalmas információkat nem szerezhethet és nem használhat fel.

Az összeférhetlenségi eljárásra vonatkozó előírásokat a helyi önkormányzati képviselők jogállásának egyes kérdéseiről szóló 2000. évi XCVI. törvény 8–9. §-a tartalmazza.

8. § (1) Az önkormányzati képviselő a vele szemben fennálló összeférhetlenségi okot köteles haladéktalanul bejelenteni a polgármesternek.

(2) Az önkormányzati képviselő a megbízólevelének átvételét, illetve az összeférhetlenség keletkezését vagy annak az önkormányzati képviselő tudomására jutását követő 30 napon belül köteles a vele szemben fennálló összeférhetlenségi okot megszüntetni, az összeférhetlenség tisztségről való lemondását írásban benyújtani és annak másolatát átadni a polgármesternek.

9. § (1) Az önkormányzati képviselő összeférhetlenségének a megállapítását bárki kezdeményezheti a polgármesternél.

(2) A polgármester az összeférhetlenség megállapítására irányuló kezdeményezést a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott bizottságnak adja át kivizsgálásra.

(3) A bizottság, ennek hiányában a polgármester előterjesztése alapján a képviselő-testület a következő ülésén, legkésőbb az összeférhetlenség megállapításának kezdeményezését követő 30 napon belül határozattal dönt az összeférhetlenségről.

Jogorvoslat az összeférhetlenségi ügyekben

10. § (1) Az érintett önkormányzati képviselő az összeférhetlenségét megállapító, illetőleg a megbízatása megszűnését a 2. § e) pontja alapján kimondó képviselő-testületi határozat felülvizsgálatát kérheti - jogszabálysértésre hivatkozással - a határozat kézhezvételétől számított 8 napon belül a fővárosi, megyei bíróságtól.

(2) A bíróság a kérelemről - annak beérkezésétől számított harminc napon belül - nemperes eljárásban, három hivatásos bíróból álló tanácsban határoz. A bíróság az érintett önkormányzati képviselőt, a polgármestert vagy a keresettel megtámadott határozatot hozó képviselő-testület képviselőjét, illetőleg a kereset előterjesztőjét meghallgathatja. A bíróság döntése ellen további jogorvoslatnak, felülvizsgálatnak helye nincs.

(3) A helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szerv a fővárosi, megyei bíróságnál kezdeményezheti az önkormányzati képviselő összeférhetlenségének a kimondását, ha a képviselő-testület nem dönt az összeférhetlenségről, vagy döntése jogszabálysértő. A bíróság eljárására a (2) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a bíróság döntése ellen - annak kézhezvételétől számított nyolc napon belül - az érintett önkormányzati képviselő, illetve a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szerv fellebbezést nyújthat be. A fellebbezésről, annak beérkezésétől számított három napon belül a másodfokú bíróság nemperes eljárásban, három hivatásos bíróból álló tanácsban határoz. A bíróság döntése ellen felülvizsgálatnak helye nincs.

A képviselő-testület bizottságai

Az Ötv. a képviselő-testület bizottságaira vonatkozó szabályokat a 34–36. §-ában rögzíti.

Az Ötv. 22. § (1)–(2) bekezdése értelmében:

- a képviselő-testület határozza meg bizottsági szervezetét, és választja meg bizottságait,
- a képviselő-testület a kétezernél több lakosú településen pénzügyi bizottságot köteles választani,

- törvény más bizottság megalakítását is elrendelheti,
- a képviselő-testület a kisebbségi jelöltként mandátumot nyert tagjai kezdeményezésére kisebbségek ügyeivel foglalkozó bizottságot kell létrehozni

A bizottságok létrehozása

Az Ötv. 24. §-a ad iránymutatást a bizottság tagjaira vonatkozóan.

A bizottság elnökét és tagjainak több, mint a felét a települési képviselők közül kell választani.

Fontos szabály, hogy nem lehet a bizottság elnöke vagy tagja:

- a polgármester,
- az alpolgármester,
- a települési kisebbségi önkormányzat elnöke,
- a képviselő-testület hivatalának dolgozója.

A bizottságba azonban indokolt beválasztani:

- a települési kisebbségi önkormányzat tagját,
- a feladatköre szerinti területi szolgáltatást nyújtó jelentősebb szervezet képviselőjét,
- társadalmi szervezet küldöttjét,
- a szolgáltatást igénybe vevő más választópolgárt.

A képviselő-testület bizottságának nem képviselő tagjára vonatkozó rendelkezéseket – így az eskütételre, és az összeférhetetlenségre vonatkozó szabályokat – a helyi önkormányzati képviselők jogállásának egyes kérdéseiről szóló 2000. évi XCVI. törvény 11. §-a tartalmazza, így:

11. § (1) A képviselő-testület bizottságának nem képviselő tagja (a továbbiakban: a bizottság tagja) a megválasztását követően a képviselő-testület előtt – a polgármesterre irányadó szöveggel – esküt vagy fogadalmat tesz, és erről okmányt ír alá.

(2) A bizottság tagja nem lehet az 5. §-ban meghatározott köztisztviselő, tisztségviselő vagy egyéb személy.

(3) A bizottság tagja a vele szemben fennálló összeférhetlenségi okot köteles haladéktalanul bejelenteni a bizottság elnökének és a polgármesternek. Az önkormányzati képviselő, a bizottság elnöke és tagja a tudomására jutott összeférhetlenségi okot a bizottság elnökének vagy a polgármesternek bejelentheti.

(4) Ha a bizottság tagja 30 napon belül nem szünteti meg a vele szemben fennálló összeférhetlenségi okot, a képviselő-testület köteles a határidő lejártát követő ülésén az érintett bizottsági tagságát megszüntetni.

A bizottságok működése

A bizottsági ülések összehívásának jogát a törvény az elnök jogaként határozza meg. A jog gyakorlásánál azonban figyelembe kell venni azt, hogy az Ötv. 25. § (1) bekezdése kimondja, hogy a bizottságot a polgármester indítványára is össze kell hívni.

A rendelet nem tartalmazza, mivel az Ötv. 23. § (3) bekezdése már rögzíti, hogy a bizottság határozatképességére és határozathozatalára a képviselő-testületre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

Az Ötv. 26. §-a rendelkezik a bizottsági döntéshozatalból való kizárás szabályairól, így e szabályokat a rendelet nem ismétli meg. A hivatkozott paragrafus értelmében a bizottsági döntéshozatalból kizárható az, akit vagy akinek a hozzártatózóját az ügy személyesen érinti. A személyes érintettséget az érdekelt köteles bejelenteni. A kizárásról az elnök esetén a polgármester, bizottsági tag esetén a bizottság dönt.

A bizottság működésével kapcsolatos – az Ötv. által nem szabályozott kérdéseket – az önkormányzat képviselő-testülete szabadon határozza meg.

A bizottság feladatai

A bizottságok által ellátandó általános feladatokat az Ötv. 23. § (1)–(2) bekezdése és a 27. §-a tartalmazza.

A bizottság a fentiek alapján következő feladatokat látja el:

- feladatkörében előkészíti a képviselő-testület döntéseit,
- feladatkörében szervezi és ellenőrzi a döntések végrehajtását,
- benyújtja a képviselő-testület által meghatározott előterjesztéseket,
- a képviselő-testület által meghatározott előterjesztésekhez állásfoglalást készít,
- gyakorolja a képviselő-testület által átadott döntési jogot és hatósági hatáskört,
- feladatkörében ellenőrzi a képviselő-testület hivatalának a képviselő-testület döntéseinek:
 - az előkészítésére, illetőleg
 - végrehajtására

irányuló munkáját,

- ha a hivatal tevékenységében:

- a képviselő-testület álláspontjától, céljaitól való eltérést,

- az önkormányzati érdek sérelmét, vagy
 - a szükséges intézkedés elmulasztását észleli,
- a polgármester intézkedését kezdeményezheti.

Vagyonynyilatkozatot Nyilvántartó és Ellenőrző Bizottság feladata

A bizottság vonatkozásában a rendelet hivatkozik a helyi önkormányzati képviselők jogállásának egyes kérdéseiről szóló 2000. évi XCVI. törvény 9. § (2) bekezdésére. Az e bekezdésben meghatározott feladat ellátására köteles bizottságot a képviselő-testületnek az SZMSZ-ben kell kijelölnie.

A rendelet az összeférhetlenség megállapítására irányuló kezdeményezés kivizsgálását az Vagyonynyilatkozatot Nyilvántartó és Ellenőrző Bizottság feladat- és hatásköréiként rögzíti.

A rendelet e bizottság feladatkörének meghatározásakor hivatkozik a helyi önkormányzati képviselők jogállásának egyes kérdéseiről szóló 2000. évi XCVI. törvény 10/A. § (3) bekezdésére, azaz a vagyonynyilatkozatot a Szervezeti és Működési Szabályzatban erre kijelölt bizottság tartja nyilván és ellenőrzi.

A képviselő-testület és a polgármester bizottságokkal kapcsolatos jogosítványai

A képviselő-testület és a polgármester bizottságokkal kapcsolatos jogosítványait a helyi rendelet nem tárgyalja, mivel az azokra vonatkozó szabályokat az Ötv. több helyen is tartalmazza, így a 22. § (1) bekezdése, a 23. § (1)–(2) bekezdése, valamint a 25–26. §-a.

Az előzőek alapján képviselő-testület bizottságokkal kapcsolatos jogosítványai:

- meghatározza bizottsági szervezetét és megválasztja bizottságait,
- meghatározza azokat az előterjesztéseket, amelyeket a bizottság nyújt be a képviselő-testületnek,
- meghatározza azokat az előterjesztéseket, amelyek a bizottság állásfoglalásával nyújthatók be a képviselő-testülethez,
- döntési jogot adhat bizottságainak,
- a bizottság által hozott döntést felülvizsgálhatja,
- önkormányzati rendeletében hatósági hatáskört állapíthat meg a bizottságnak,
- határoz a polgármester által felfüggesztett bizottsági döntések tárgyában (a felfüggesztést követő ülésen).

Az Ötv alapján a polgármester bizottságokkal kapcsolatos jogosítványai:

- indítványára össze kell hívni a bizottságot,
- felfüggeszti a bizottság (részönkormányzat testülete) döntésének a végrehajtását, ha az ellentétes a képviselő-testület határozatával, vagy sérti az önkormányzat érdekeit,
- dönt a bizottság elnökének (személyes érintettsége miatt történő) döntéshozatalból való kizárásáról.

A polgármester, az alpolgármester, a jegyző

A polgármester

A polgármesterre vonatkozó alapvető szabályokat az Ötv. szabályozza.

A polgármester jogállásával kapcsolatos alapvető szabályokat az Ötv. 32–33. §-a határozza meg, azaz:

- a polgármester tagja a képviselő-testületnek,
- a képviselő-testület határozatképessége, döntéshozatala, működése szempontjából települési képviselőnek tekintendő,
- a polgármester a megválasztását követően esküt tesz a képviselő-testület előtt.
- a polgármester tekintetében a képviselő-testület gyakorolja a munkáltatói jogokat, munkabérért a jogszabály keretei között határozza meg,
- a polgármester az államigazgatási tevékenységéért a közszolgálati szabályok szerint felelős.

A polgármesteri tisztség összeférhetlenségi szabályait a helyi rendelet nem részletezi, mivel azt az Ötv. 33/A. §-a tartalmazza, így:

33/A. § (1) A polgármester nem lehet:

- a) köztársasági elnök, az Alkotmánybíróság tagja, országgyűlési biztos,
- b) az Állami Számvevőszék elnöke, elnökhelyettese és számvevője,
- c) a Kormány tagja, államtitkár, közigazgatási államtitkár, helyettes államtitkár, központi államigazgatási szerv köztisztviselője,
- d) a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. igazgatóságának és felügyelő bizottságának elnöke és tagja, vezető alkalmazottja és munkavállalója,
- e) bíró, ügyész, közjegyző, bírósági végrehajtó,
- f) a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek hivatásos állományú tagja,

- g) más önkormányzatnál polgármester, alpolgármester,
- h) más települési önkormányzat képviselő-testületének tagja,
- i) a közigazgatási hivatal vezetője, köztisztviselője; annak a területi, helyi államigazgatási szervnek a köztisztviselője, amelynek feladatkörébe az adott önkormányzatot érintő ügyek tartoznak, és illetékessége az önkormányzatra kiterjed,
- j) jegyző (főjegyző, körjegyző), aljegyző, a képviselő-testület hivatalának köztisztviselője,
- k) a területileg illetékes területfejlesztési tanács hivatali szervezetének munkavállalója,
- l) a képviselő-testület által alapított költségvetési szerv vezetője, vezetőhelyettese, gazdasági vezetője, továbbá olyan közalkalmazott, aki kinevezését, megbízását a képviselő-testülettől kapja,
- m) aki, illetve akinek a személyes közreműködésével működő gazdasági társaság önkormányzati feladatot a képviselő-testülettel vagy a képviselő-testület szervével kötött vállalkozási, megbízási szerződés vagy munkaszerződés alapján lát el,
- n) kuratóriumi tagság kivételével a képviselő-testület által létrehozott közalapítvány kezelő szervének tisztségviselője,
- o) a képviselő-testület által alapított önkormányzati vállalat vezérigazgatója, vezérigazgató-helyettese, igazgatója, igazgatóhelyettese, igazgatótanácsának, vezető testületének tagja,
- p) az önkormányzat tulajdoni részesedésével működő gazdasági társaság vezető tisztségviselője, igazgatótanácsának, igazgatóságának vagy vezető testületének, valamint a társasággal munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló más jogviszonyban álló vezetője (vezérigazgatója),
- r) az önkormányzat tulajdoni részesedésével működő gazdasági társaság által alapított gazdasági társaság vezérigazgatója, vezérigazgató-helyettese, igazgatója, igazgatóhelyettese, igazgatótanácsának, igazgatóságának vagy vezető testületének tagja,
- s) helyi és körzeti műsorszolgáltató, lapkiadó, lapterjesztő vezetője, vezető testületének tagja, ügyvezetője, ezek vezető állású alkalmazottja.

(2) A főállású polgármester:

- a) a tudományos, oktatói, lektori, szerkesztői, művészeti és jogi oktatás alá eső szellemi tevékenység kivételével egyéb, munkavégzésre irányuló jogviszonyt – az országgyűlési képviselői megbízatás kivételével – nem létesíthet;
- b) a képviselő-testület hozzájárulása nélkül nem lehet
 - ba) vállalatnak vezérigazgatója, vezérigazgató-helyettese, igazgatója, igazgatóhelyettese, igazgatótanácsának, vezető testületének és felügyelő bizottságának tagja,
 - bb) gazdasági társaság vezető tisztségviselője, igazgatótanácsának, igazgatóságának vagy vezető testületének, felügyelő bizottságnak tagja, valamint a társasággal munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló más jogviszonyban álló vezetője (vezérigazgatója),
 - bc) szövetkezet tisztségviselője,
 - bd) alapítvány kezelő szervezetének tagja, tisztségviselője.

(3) A polgármester az összeférhetlenségi okot a megválasztásától, illetve az összeférhetlenségi ok felmerülésétől számított 30 napon belül köteles megszüntetni.

(4) Ha a polgármester a (3) bekezdésben foglalt kötelezettségének nem tett eleget, bármely képviselő indítványára – a száznál kevesebb lakosú község kivételével a képviselők közül választott háromtagú bizottság javaslata alapján – a képviselő-testület a következő ülésén, legkésőbb az összeférhetlenség megállapításának kezdeményezését követő 30 napon belül határozattal megállapítja az összeférhetlenség alapjául szolgáló körülmények fennállását, és kimondja az összeférhetlenséget, illetőleg dönthet a hozzájárulás megadásáról, ha e törvény ezt lehetővé teszi. A képviselő-testület határozatát az ülést követő munkanapon a polgármesternek kézbesíteni kell.

(5) A polgármester az összeférhetlenségét, illetőleg a megbízatás megszűnését megállapító képviselő-testületi határozat felülvizsgálatát kérheti – jogszabálysértésre hivatkozással – a határozat kézhezvételétől számított 8 napon belül a fővárosi, megyei bíróságtól.

(6) A bíróság a kérelemről – annak beérkezésétől számított harminc napon belül – nemperes eljárásban, három hivatásos bíróból álló tanácsban határoz. A bíróság a polgármestert, a keresettel megtámadott határozatot hozó képviselő-testület képviselőjét, illetőleg a kereset előterjesztőjét meghallgathatja. A bíróság döntése ellen további jogorvoslatnak, felülvizsgálatnak helye nincs.

(7) A közigazgatási hivatal a fővárosi, megyei bíróságnál kezdeményezheti a polgármester összeférhetlenségének a kimondását, ha a képviselő-testület nem dönt az összeférhetlenségről vagy döntése jogszabálysértő. A bíróság eljárására a (6) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a bíróság döntése ellen – annak kézhezvételétől számított nyolc napon belül – az érintett polgármester, illetve a közigazgatási hivatal fellebbezést nyújthat be. A fellebbezésről, annak beérkezésétől számított három napon belül a másodfokú bíróság nemperes eljárásban, három hivatásos bíróból álló tanácsban határoz. A bíróság döntése ellen felülvizsgálatnak helye nincs.

A polgármester vagyonnyilatkozat tételi kötelezettsége

A polgármester vagyonnyilatkozat tételi kötelezettségét az Ötv. 33/B. §-a tartalmazza, azaz a polgármester megválasztásakor, majd azt követően évente vagyonnyilatkozatot köteles tenni a helyi önkormányzati képviselők vagyonnyilatkozatára vonatkozó szabályok szerint.

A polgármesteri tisztség megszűnésének és megszüntetésének, a munkakör átadásának alapvető szabályai

A polgármesteri tisztség megszűnésének és megszüntetésének, a munkakör átadásának alapvető szabályait az Ötv. 33/C. §-a tartalmazza. E hivatkozás értelmében a polgármester sorozatos törvénytörő tevékenysége, mulasztása miatt, továbbá vagyonyilatkozat-tételi kötelezettsége szándékos elmulasztása vagy a valóságnak nem megfelelő teljesítése esetén a képviselő-testület – minősített többséggel hozott határozata alapján – keresetet nyújthat be a polgármester ellen a helyi önkormányzat székhelye szerint illetékes megyei, fővárosi bírósághoz a polgármester tisztségének megszüntetése érdekében. Egyidejűleg kérheti a polgármesternek e tisztségéből történő felfüggesztését is. A bíróság a keresetet soron kívül bírálja el. A bíróság eljárása során a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény rendelkezéseit azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a perben viszontkeresetnek, szüneteltetésnek és egyezségnek nincs helye.

A polgármester feladatellátás

A polgármester feladatellátására vonatkozó főbb szabályokat az Ötv. 35. §-a tartalmazza.

A polgármester az önkormányzati, valamint államigazgatási feladatait, hatásköreit a képviselő-testület hivatalának közreműködésével látja el.

A polgármester a képviselő-testület döntései szerint és saját önkormányzati jogkörében irányítja a hivatalt.

A polgármester:

- a) a jegyző javaslatainak figyelembe vételével meghatározza a hivatal feladatait az önkormányzat munkájának szervezésében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában;
- b) dönt a jogszabály által hatáskörébe utalt államigazgatási ügyekben, hatósági jogkörökben, egyes hatásköreinek a gyakorlását átruházhatja;
- c) a jegyző javaslatára előterjesztést nyújt be a képviselő-testületnek a hivatal belső szervezeti tagozódásának, munkarendjének, valamint ügyfélfogadási rendjének meghatározására;
- d) a hatáskörébe tartozó ügyekben szabályozza a kiadmányozás rendjét;
- e) gyakorolja az egyéb munkáltatói jogokat az alpolgármester, a jegyző és az önkormányzati intézményvezetők tekintetében.

A polgármester, ha a képviselő-testület döntését az önkormányzat érdekeit sértőnek tartja, ugyanazon ügyben egy alkalommal kezdeményezheti a döntés ismételt megtárgyalását. A kezdeményezést az ülést követő három napon belül nyújthatja be, a képviselő-testület a benyújtás napjától számított tizenöt napon belül dönt.

Az alpolgármester

Az Ötv. 34. §-ában rögzíti az alpolgármesterre vonatkozó alapvető szabályokat, így:

34. § (1) A képviselő-testület a polgármester javaslatára, titkos szavazással, minősített többséggel a polgármester helyettesítésére, munkájának segítésére egy vagy több alpolgármestert választhat. A képviselő-testület legalább egy alpolgármestert saját tagjai közül választ meg. Az alpolgármester megbízatása megszűnik az új polgármester megválasztásával, valamint ha a képviselő-testület a polgármester javaslatára, titkos szavazással, minősített többséggel megbízását visszavonja.

(2) Azon alpolgármester, akit nem a képviselő-testület tagjai közül választottak, nem tagja a képviselő-testületnek, a polgármestert a képviselő-testület elnökeként nem helyettesítheti, de a képviselő-testület ülésein tanácskozási joggal részt vesz. A nem a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármester jogállására egyebekben a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármesterre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(3) Az alpolgármester a polgármester irányításával látja el feladatait.

(4) Az alpolgármester megbízatása a megválasztásával kezdődik és amennyiben az önkormányzati választáson települési képviselőnek megválasztották, akkor az új képviselő-testület alakuló üléséig tart. Ha az alpolgármestert az önkormányzati választáson települési képviselőnek nem választották meg, akkor az alpolgármesteri megbízatása a választás napjával megszűnik.

A jegyző

Az Ötv. 36. §-a tartalmazza a jegyzővel kapcsolatos szabályokat, melyek a következők:

A képviselő-testület – pályázat alapján – a jogszabályban megállapított képesítési követelményeknek megfelelő jegyzőt nevez ki. A képviselő-testület a jegyző, a főjegyző javaslatára – a jegyzőre vonatkozó szabályok szerint – községben kinevezhet, más önkormányzatnál kinevez aljegyzőt a jegyző helyettesítésére, a jegyző által meghatározott feladatok ellátására. A kinevezés határozatlan időre szól.

Az Ötv. 36. § (2) bekezdése értelmében jegyző vezeti a képviselő-testület hivatalát. A jegyző:

- a) gondoskodik az önkormányzat működésével kapcsolatos feladatok ellátásáról;

- b) a hatáskörébe tartozó ügyekben szabályozza a kiadmányozás rendjét; gyakorolja a munkáltatói jogokat a képviselő-testület hivatalának köztisztviselői tekintetében. A kinevezéshez, vezetői megbízáshoz, felmentéshez, a vezetői megbízás visszavonásához, jutalmazáshoz – a polgármester által meghatározott körben – a polgármester egyetértése szükséges;
- c) döntésre előkészíti a polgármester hatáskörébe tartozó államigazgatási ügyeket;
- d) dönt azokban a hatósági ügyekben, amelyeket a polgármester ad át;
- e) tanácskozási joggal vesz részt a képviselő-testület, a képviselő-testület bizottságának ülésén;
- f) dönt a hatáskörébe utalt ügyekben.

A jegyző köteles jelezni a képviselő-testületnek, a bizottságnak és a polgármesternek, ha a döntésüknél jogszabálysértést észlel.

Az Ötv. 40.§ (1) bekezdése szerint a körjegyzőt a képviselő-testületek együttes ülése nevezi ki. A körjegyző kinevezéséhez a körjegyzőséghez tartozó képviselő-testületek mindegyikének minősített többséggel hozott egybehangzó döntése szükséges. A körjegyzőség munkájával kapcsolatos kérdésekben szükség szerint a képviselő-testületek együttes ülésen határoznak.

A képviselő-testület hivatala

Az Ötv. 38. § (1) bekezdése tartalmazza a képviselő-testület hivatalára vonatkozó főbb szabályokat. A képviselő-testület egységes hivatalt hoz létre – polgármesteri hivatal elnevezéssel – az önkormányzat működésével, valamint az államigazgatási ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátására. A polgármesteri hivatal ellátja a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvényben meghatározott feladatokat. A (2) bekezdés rögzíti, hogy a körjegyzőséghez tartozó községekben a polgármesteri hivatal feladatkörét - a (3) bekezdésben foglalt kivétellel - a körjegyzőség látja el.

A képviselő-testület fogadja el a hivatal belső szervezeti tagozódását, munka és ügyfélfogadási rendjét. A rendelet előírja a hivatal részére az SZMSZ-készítési kötelezettséget.

A lakossággal való kapcsolati formák, lakossági fórumok, a közmeghallgatás

Az Ötv. 13. §-a rögzíti azt, hogy a képviselő-testületnek évente legalább egyszer, előre meghirdetett közmeghallgatást kell tartania, amelyen a választópolgárok és a helyben érdekelt szervezetek képviselői közérdekű kérdést és javaslatot tehetnek.

A közmeghallgatás részletes szabályait az Ötv. eltérő rendelkezése hiányában a rendelet saját hatáskörben szabályozza.

Együttműködés az önszerveződő közösségekkel

Az önszerveződő közösségekkel való együttműködésről az Ötv. a 8. § (5) bekezdése rendelkezik. Ezek alapján a települési önkormányzat a feladatai körében támogatja a lakosság önszerveződő közösségeinek a tevékenységét, együttműködik e közösségekkel. A képviselő-testület a szervezeti és működési szabályzatában határozza meg, mely önszerveződő közösségek képviselőit illeti meg tevékenységi körében tanácskozási jog a képviselő-testület és bizottsága ülésein.

A képviselő-testület gazdasági programja

A képviselő-testület gazdasági programjára vonatkozó előírásokat az Ötv. 91. § (1), (6) és (7) bekezdése határozza meg a következők szerint.

Az önkormányzat meghatározza gazdasági programját.

A gazdasági program készíthető:

- a képviselő-testület megbízatásának időtartamára, vagy
- a képviselő-testület megbízatását meghaladó időszakra is.

A gazdasági program az önkormányzat részére helyi szinten határozza meg mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével – a kistérségi területfejlesztési koncepcióhoz illeszkedve – az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják.

A gazdasági program tartalmazza különösen:

- a fejlesztési elképzeléseket,
- a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítését,
- a településfejlesztési politika, az adó politika célkitűzéseit,
- az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldásokat, továbbá
- a befektetéstámogatási politika, városüzemeltetési politika célkitűzéseit (városok esetén).

Ha a gazdasági program egy választási ciklus idejére szól, akkor a képviselő-testület a gazdasági programot az alakuló ülést követő hat hónapon belül fogadja el.

Ha a meglévő gazdasági program az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülést követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.

Vagyonnyilatkozat

A vagyonnyilatkozat tétellel kapcsolatos szabályokat a helyi önkormányzati képviselők jogállásának egyes kérdéseiről szóló 2000. évi XCVI. törvény 10/A. §-a tartalmazza, így:

10/A. § (1) Az önkormányzati képviselő a megbízólevélenek átvételétől, majd ezt követően minden év január 1-jétől számított 30 napon belül az e törvény melléklete szerinti vagyonnyilatkozatot köteles tenni. A képviselő saját vagyonnyilatkozatához csatolni köteles a vele közös háztartásban élő házas- vagy élettársának, valamint gyermekének a melléklet szerinti vagyonnyilatkozatát.

(2) A vagyonnyilatkozat tételének elmulasztása esetén – annak benyújtásáig – az önkormányzati képviselő a képviselői jogait nem gyakorolhatja, és a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 20. §-ában meghatározott juttatásokban nem részesülhet.

(3) A vagyonnyilatkozatot a Szervezeti és Működési Szabályzatban erre kijelölt bizottság tartja nyilván és ellenőrzi. A képviselő vagyonnyilatkozata – az ellenőrzéshez szolgáltatott azonosító adatok kivételével – nyilvános. A képviselő hozzátartozójának nyilatkozata nem nyilvános, abba csak az ellenőrző bizottság tagjai tekinthetnek be az ellenőrzés céljából.

(4) A vagyonnyilatkozattal kapcsolatos eljárást a vagyonnyilatkozatot ellenőrző bizottságnál bárki kezdeményezheti. Az eljárás eredményéről az ellenőrző bizottság tájékoztatja a soron következő ülésen a képviselő-testületet.

(5) A vagyonnyilatkozattal kapcsolatos eljárás során a vagyonnyilatkozatot ellenőrző bizottság felhívására a képviselő köteles saját, illetve a hozzátartozója vagyonnyilatkozatában feltüntetett adatokra vonatkozó azonosító adatokat haladéktalanul írásban bejelenteni. Az azonosító adatokat csak a bizottság tagjai ismerhetik meg, azokat az eljárás lezárását követő nyolc napon belül törölni kell.

Ellenőrzés

A jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet alapján rendeletben nem ismételtető meg más jogszabály szövege, ezért az önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló rendelete nem tartalmazza az ellenőrzésre vonatkozó szabályokat. (Az ellenőrzés szabályait az Ötv. 92–92/D. §-a rögzíti.)

Az önkormányzat gazdálkodását:

- az Állami Számvevőszék ellenőrzi, valamint
- a helyi önkormányzatnak nyújtott európai uniós és az ahhoz kapcsolódó költségvetési támogatások felhasználását:
 - az Európai Számvevőszék és az Európai Bizottság illetékes szervezetei,
 - a kormány által kijelölt szerv,
 - a fejezetek ellenőrzési szervezetei,
 - a kincstár,
 - az európai uniós támogatások irányító hatóságai és
 - a kifizető hatóság képviselői

is ellenőrizhetik.

Az önkormányzat belső pénzügyi ellenőrzését:

- a folyamatba épített, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzés (FEUVE) és
- a belső ellenőrzés útján

biztosítja.

A képviselő-testület az előző év november 15-ig jóváhagyja a helyi önkormányzatra vonatkozó éves belső ellenőrzési tervet.

A polgármester a tárgyévre vonatkozó éves ellenőrzési jelentést, valamint az önkormányzat felügyelete alá tartozó költségvetési szervek éves ellenőrzési jelentései alapján készített összefoglaló ellenőrzési jelentést – a tárgyévet követően, a zárszámadási rendlettervezettel egyidejűleg – a képviselő-testület elé terjeszti.